

BIBLIOGRAFIE

BIBLIOGRAPHY

Lynx (Praha), n. s., 39(1): 199–204 (2008).

ISSN 0024–7774

Výberová bibliografia svišťa vrchovského (*Marmota marmota*) v Nízkych Tatrách (Rodentia: Sciuridae)

Selected bibliography of the Marmot (*Marmota marmota*) in the Nízke Tatry Mts. (central Slovakia) (Rodentia: Sciuridae)

Peter BAČKOR^{1,2}, Pavol KARČ³ & Peter URBAN¹

¹ katedra biológie a ekológie FPV, Univerzita Mateja Bela, Tajovského 40, SK–974 01 Banská Bystrica, Slovensko; backorp@fpv.umb.sk, urban@fpv.umb.sk

² Slovenská zoológická spoločnosť, Univerzita Komenského, Mlynská dolina B2, SK–842 15 Bratislava, Slovensko

³ Liptovské múzeum v Ružomberku, Námestie Š. N. Hýroša 10, SK–034 50 Ružomberok, Slovensko; liptmuzzeum@mail.t-com.sk

došlo 25. 3. 2008

Abstract. This bibliography provides literature sources and results of early research of the marmot (*Marmota marmota*) in the Nízke Tatry Mts. Autochthonous occurrence of this species is restricted to the Vysoké Tatry Mts. Two introduced marmot populations are found in the Nízke Tatry Mts. One population occurring in the eastern part of the mountain range (sites Kráľova Hoľa, Orlová and Bartková) was established from individuals coming from the Alps in the 19th century. Another population is situated in the central part of the Nízke Tatry Mts. (the Ďurková, Poľana, Dereše, Chopok, Kónské, Ďumbier, and Štiavnica peaks). At present, the taxonomical status of these populations is unclear. We have found 95 documents or literary sources, both published (n=81) and unpublished (n=14), such as diploma theses, final scientific reports, documentation of nature conservation, and some notes. The bibliography covers the period between the year 1813 and the middle of 2008.

Key words. Bibliography, vertebrates, *Marmota*, Nízke Tatry Mts, central Slovakia.

Svišť vrchovský (*Marmota marmota* L.) sa na Slovensku autochtónne vyskytuje v Západných a Východných (Vysokých a Belianskych) Tatrách, kde obýva prevažne lokality vysokohorských travinno-bylinných porastov a skalných sutín v alpínskom a subalpínskom pásme. Patrí medzi ohrozené a endemické živočíchy našej vysokohorskej fauny (ŽIAK & URBAN 2001). V 60. rokoch minulého storočia popísal KRATOCHVÍL (1961) svišť a z Tatier ako samostatný poddruh – svišť horský tatranský (*Marmota marmota latirostris*).

O pôvodnosti svišťa v Nízkych Tatrách sa vedú vedecké polemiky. S určitosťou možno povedať, že v Kráľovoľskej časti bol v 19. storočí vypustený svišť dovezený z Álp (JAMNICKÝ 1999). Populácia sa v súčasnosti vyskytuje v okolí Kráľovej hole až po Orlovú. V Ďumbierskych

Nízkych Tatrách sa svišť vyskytuje od Ďurkovej až po masív Štiavnice. Historické poznámky dávajú tušiť, že pôjde o pôvodný druh tejto časti Nízkych Tatier čo potvrdzujú aj JAMNICKÝ (1977, 1999) a OKÁLI (1998). Jasnejšie rozuzlenie tohto problému by mali priniesť výsledky genetických analýz, ktoré sa v súčasnosti pripravujú.

Táto práca nadväzuje na prvú samostatnú bibliografiu stavovcov v Nízkych Tatrách, zameranú na kamzíka vrchovského tatranského (BAČKOR 2007). V tejto bibliografii sme sa snažili zachytiť všetky nám dostupné publikované historické a súčasné zmienky o svišťovi v Nízkych Tatrách. Zoznam je doplnený aj o nepublikované práce, najmä štúdie, dokumenty ochrany prírody a krajiny, záverečné a predbežné správy z výskumov a v neposlednom rade záverečné (diplomové) práce študentov vysokých škôl.

POĎAKOVANIE

Chceme sa srdečne poďakovať Marcelovi UHRINOVÍ za cenné rady a pripomienky k rukopisu.

LITERATÚRA

- BAČKOR, P., 2007: Bibliografia kamzíka vrchovského tatranského (*Rupicapra rupicapra tatrica*) v Nízkych Tatrách. *Lynx, Nová Série*, **38**: 119–128.
- KRATOCHVÍL J., 1961: Svišť horský tatranský, nová subspecies. *Zoologické Listy*, **10**: 289–304.
- ŽIAK D. & URBAN P., 2001: Červený (ekozozologický) zoznam cicavcov (Mammalia) Slovenska. Pp.: 154–156. In: BALÁŽ D., MARHOLD K. & URBAN P. (eds.): Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska. *Ochrana Prírody*, **20** (Suppl.), 160 pp.

BIBLIOGRAFIA

Publikované práce

- ANONYMUS, 1813: Über die Natur und Kunstprodukte, den Handel und die Kultur der Sohler Gespannschaft. *Hesperus*, **2**(70): 553–558.
- ANONYMUS, 1933: Základy karpatskej zveriny. *Lovec*, **7**(22): 1–2.
- ANDĚRA M. & HORÁČEK I., 1982: *Poznávame naše savce*. Academia, Praha, 256 pp.
- BAČKOR P., 2006: Svišť vrchovský (*Marmota marmota latirostris*). P.: 32. In: JASÍK M., MEZEI A., KALISKÝ M., KUNA F. & HANČIN M. (eds.): *Ročenka 2006 – Správa Národného parku Nízke Tatry*. Liptovský Hrádok, 61 pp.
- BALIŠ M., 1971: Doterajšie výsledky s aklimatizáciou a introdukciou živočíchov na Slovensku. *Ochrana Fauny*, **5**(1): 34–36.
- BALLO M., 2000: Ozdoba Národného parku Nízke Tatry. *Národné Parky*, **2000**(2): 20.
- BALLO M., 2002: Svište v Národnom parku Nízke Tatry. *Tatry*, **41**(2): 10–11.
- BALLO M., 2003: Negatívne faktory pôsobiace na kamzíka vrchovského tatranského. *Chránené Územia Slovenska*, **57**: 22–24.
- BLAHOUT M., 1971: Príspevok k bionómii svišťa vrchovského. *Zborník Prác o Tatranskom Národnom Parku*, **13**: 243–285.
- BLATNÝ T., 1954: Výskyt svišťa v Nízkych Tatrách. *Lesnícky Časopis*, **1**(7–8): 60.
- BRTKO J., 1971: Vzácna fauna v Nízkych Tatrách. Ochranaársky prúžkum – príloha časopisu *Ochrana Prírody*, **26**(6): 20.
- BRTKO J., 1974: Svišť vrchovský v Nízkych Tatrách. *Pol'ovníctvo a Rybárstvo*, **26**(3): 10–11.
- ČAPUTA A., HOLČÍK J. & BERGER Z., 1982: *Atlas chránených živočíchov Slovenska*. Obzor, Bratislava, 438 pp.

- ČERVENÝ J., HELL P., KAMLER J., KHOLOVÁ H., KOUBEK P., MARTÍKOVÁ N. & SLAMEČKA J., 2004: *Encyklopédia poľovníctva*. Ottovo nakladateľstvo, Praha, 591 pp.
- DAROLA J., 1982: *Ochrana živočíchov v stredoslovenskom kraji*. Stredoslovenský krajský národný výbor – odbor kultúry Banská Bystrica & Krajské stredisko štátnej pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody, Banská Bystrica, 261 pp.
- DOBŠINSKÝ E., 1884: Výsoké Tatry. Náčrty miesto, príroda i cestopisné. *Slovenské Pohľady*, 4: 246–269.
- DOMIN K., 1935: Intímne poznámky z domácnosti hvizdákov. Pp.: 305–308. In: ČECH C., VODIČKA F. & ZÁBORSKÝ V. (eds.): *Naša zverina*. Academia, Bratislava, 559 pp.
- DUNDEL J. & GAISLER J., 2002: *Atlas savců České a Slovenské republiky*. Academia, Praha, 150 pp.
- FERIANCOVÁ Z., 1955: Rozšírenie niektorých vzácnych druhov cicavcov na Slovensku. *Práce 2. Sekcie Slovenskej Akadémie Vied*, 1(3): 1–40.
- FERIANCOVÁ-MASÁROVÁ Z. & HANÁK V., 1965: *Stavovce Slovenska IV – Cicavce*. SAV, Bratislava, 336 pp.
- CHOVANCOVÁ B., 1993: Svište na ústupe. *Vysoké Tatry*, 32(6): 6–7.
- CHOVANCOVÁ B., 1999: Iba v názvosloví? *Poľovníctvo a Rybárstvo*, 51(5): 24–25.
- CHURÝ S., 1999: Archívne materiály o voľne žijúcej zveri na Liptove a v Tatrách v období 2. svetovej vojny. *Naturae Tutela*, 5: 147–152.
- GAJDOŠ A., 2005: Prírodné a klimatické pomery. Pp.: 10–20. In: ŠTULRAJTEROVÁ A. & WEISS J. (eds.): *Brezno v premenách času. Monografia mesta*. Štúdio Harmony, Banská Bystrica, 256 pp.
- GEYER G.J., 1885: Beiträge zur Psychologie des Alpen-Murmerthieres (*Arctomys marmota* L.). *Jahrbuch des Ungarischen Karpathen-Vereines*, 1885: 12–26.
- GÓZSY G., 1935: A Táttra zergéi. (I., II., III.). *Vadászlap*, 9(20, 21, 22).
- HELL P. (ed.), 1983: *Súčasný stav a perspektívy ďalšieho rozvoja poľovníctva na Slovensku*. Príroda, Bratislava, 172 pp.
- HELL P. (ed.), 1988: *Poľovnícky náučný slovník*. Príroda, Bratislava, 250 pp.
- HOUDEK I., 1953: *Nízke Tatry včera a dnes*. Nakladateľstvo cestovného ruchu, Bratislava, 224 pp.
- HREBLAY A., 1954: *Brezno a okolie – Turistický sprievodca*. Štátne telovýchovné nakladateľstvo, Bratislava, 100 pp.
- JAMNICKÝ J., 1977: Pôvodnosť svišťa vrchovského (*Marmota marmota*) v Nízkych Tatrách. *Folia Venatoria*, 7: 298–302.
- JAMNICKÝ J., 1999: O pôvode nízkotatranských svišťačov. *Poľovníctvo a Rybárstvo*, 51(9): 20–21.
- JASÍK M., 2004: Prírodné hodnoty Národného parku Nízke Tatry v kontexte programu NATURA 2000. Pp.: 11–32. In: ANONYMUS (ed.): *Príroda Nízkych Tatier 1. Zborník referátov a posterov z konferencie usporiadanej pri príležitosti 25. výročia vyhlásenia Národného parku Nízke Tatry*. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Správa Národného parku Nízke Tatry, Banská Bystrica, 406 pp.
- KÁN M., 1964: Prírodné pomery breznianskeho okolia. Pp.: 9–8. In: ALBERTY J. (ed.): *Brezno sedemsto-ročné*. Stredoslovenské vydavateľstvo, Banská Bystrica, 212 pp.
- KARČ P., 1988: Živočíšstvo. Pp.: 34–37. In: HOCHMUTH Z. (ed.): *Nízke Tatry západ. Turistický sprievodca ČSSR*. Šport, Bratislava, 400 pp.
- KARČ P., 1989: Živočíšstvo. Pp.: 30–33. In: LINHART K. (ed.): *Nízke Tatry východ. Turistický sprievodca ČSSR*. Šport, Bratislava, 255 pp.
- KARČ P., 2006: Príspevok k poznaniu populácie svišťa vrchovského (*Marmota marmota* L.) v západnej časti Národného parku Nízke Tatry. *Naturae Tutela*, 10: 79–94.
- KARČ P. & RADÚCH J., 2002: Poznámka k článku Milana Balla – Svište v Národnom parku Nízke Tatry. *Tatry*, 41(2): 11.
- KARČ P. & RADÚCH J., 2007: Poľovná zver Liptova v historickej retrospektíve. Pp.: 120–122. In: CHURÝ S., JANČOVIČ D., JAROŠ F., KARČ P., KOŠECKÝ I., MRÁZ I., OŠKO J., RADÚCH J., ŠAGÁT D., ŠRAMKA Š., VÍTEK P. & VRLÍK P. (eds.): *Poľovníctvo v Liptove*. Okresná organizácia Slovenského poľovníckeho zväzu Liptovský Mikuláš & Ružomberok, 343 pp.
- KAROLYOVÁ I. & DEBNÁROVÁ D., 2007: Aplikácia environmentálnej a ekologickej výchovy v prírodovednom oddelení Stredoslovenského múzea. *Stredné Slovensko – Prírodné Vedy*, 11: 119–134.

- KRATOCHVÍL J., 1964: K aklimatizaci a reaklimatizaci sviště horského u nás. *Živa*, **50**(6): 223–224.
- KRATOCHVÍL J., 1964: Svišť – vzácný cicavec z Vysokých Tatier. *Sborník Prác o Tatranskom Národnom Parku*, **7**: 127–133.
- KOPEČNÝ J., NOVOTNÝ M., KMEŤ V. & JANIGA M., 2003: Denaturing gradient gel electrophoresis analyses of faecal bacterial communities of marmot (*Marmota marmota latirostris*) in the Tatra Mountains and the fragmentation of marmot population. *Oecologica Montana*, **12**: 39–40.
- KORNHUBER G. A., 1857: *Synopsis der Säugethiere mit besonderer Beziehung auf deren Vorkommen in Ungarn*. Karl Friedrich Wigand, Pressburg, 42 pp.
- KORNHUBER G. A., 1857: Die Versammlung mit Vereins für Naturkunde. *Pressburger Zeitung*, **107**: 2.
- KORNHUBER G. A., 1863: Bemerkungen über das Vorkommen einiger Säugethiere in Ungarn ein. *Correspondenzbl. Verein für Naturkunde Pressburg*, **2**(12): 227–232.
- KOVAŘÍK J., 1970: Jak sem fotografoval sviště horského. *Živa*, **18**(5): 196.
- KROPIL R., 2005: Definovanie priaznivého stavu živočíšnych druhov. Cicavce okrem netopierov. Názov druhu: svišť vrchovský tatranský (*Marmota marmota latirostris*). Pp.: 497–499. In: POLÁK P. & SAXA A. (eds.): *Priaznivý stav biotopov a druhov európskeho významu – manuál k programu starostlivosti o územia NATURA 2000*. ŠOP SR Banská Bystrica, 734 pp.
- KUZMÁNY P., 1900: *Rozpomienky a kresby*. Turčiansky Sv. Martin, 191 pp.
- KUZMÁNY P., 1900: Pán ujčok. Slovenské pohľady. *Časopis Zábavno-poučný* [Tlačou Knižtlačárskeho učastinárskeho spolku, Turčiansky Svätý Martin], **20**(2): 4–59.
- KUZMÁNY P., 1900: Horehronie. Slovenské pohľady. *Časopis Zábavno-poučný* [Tlačou Knižtlačárskeho učastinárskeho spolku, Turčiansky Svätý Martin], **20**(6): 262–270.
- LACIKA J., 2001: *Nízke Tatry*. Dajama, Bratislava, 150 pp.
- LACIKA J. & ONDREJKA K., 2006: *Národné parky a chránené krajinné oblasti Slovenska*. Dajama, Bratislava, 272 pp.
- MICHAELLI L., 2008: *Naša zver – obrázková encyklopédia*. Neografia, Martin, 206 pp.
- MUNTÁG S., 2007: *Najkrajšie vrchy*. Dajama, Bratislava, 128 pp.
- NOVÁČKÝ M., 1978: O etológii svišta vrchovského (*Marmota marmota* L.1758) a probléme vplyvu civilizačných faktorov na vrodene správanie. *Psychologica*, **25**: 132–160.
- NOVÁČKÝ M., 1981: Vplyv antropických faktorov na cirkadiálny cyklus svišta vrchovského tatranského (*Marmota marmota latirostris*, Kratochvíl, 1961). *Zborník Prác o Tatranskom Národnom Parku*, **22**: 103–120.
- OKÁLI I., 1998: K problematike autochtónnosti svišta v Nízkych Tatrách. *Správy Slovenskej Zoologickej Spoločnosti Slovenskej Akadémie Vied*, **16**: 10–11.
- ONDROUŠ S., 2004: Svišť vrchovský (*Marmota marmota latirostris*). P.: 37. In: JASÍK M., KALISKÁ Z., KALISKÝ M., GÁLFYOVÁ Z., HUBKOVÁ M., DZÚRIKOVÁ L., HANČIN M. & KUNA F. (eds.): *Ročenka 2004 – Správa Národného parku Nízke Tatry*. Liptovský Hrádok, 61 pp.
- ONDROUŠ S., 2005: Svišť vrchovský (*Marmota marmota latirostris*). P.: 27. In: JASÍK M., KALISKÁ Z., HUBKOVÁ M., GÁLFYOVÁ Z., MEZEI A., KALISKÝ M., KLAUČO M. & KUNA F. (eds.): *Ročenka 2005 – Správa Národného parku Nízke Tatry*. Liptovský Hrádok, 68 pp.
- ONDROUŠ S., KALISKÁ Z., POTOCKÝ P. & BAČKOR P., 2007: Živočíšstvo. Pp.: 27–33. In: TURIS P. & JASÍK M. (eds.): *Národný park Nízke Tatry – prírodné hodnoty, história a súčasný stav ochrany územia*. Správa NAPANT Banská Bystrica, 116 pp.
- RANDÍK A., 1966: Svišť vrchovský. *Krásy Slovenska*, **43**(12): 457.
- RANDÍK A., 1972: Svišť vrchovský (*Marmota marmota*). *Ochrana Fauny*, **6**(2): 46.
- RANDÍK A. & KRÍŽKA R., 1969: Poľovníctvo a rybárstvo Nízkotatranského Národného parku. *Ochrana Prírody*, **24**(7): 189–190.
- REICHOLF H. J. & STEINBACH G., 2001: *Zoologická encyklopedie Savci II. Zajíci – hlodavci – šelmy*. Euromedia Group, Praha, 160 pp.
- ROUBAL J., 1928: Note sur les Coléoptères commensaux des Marmottes dans les montagnes de la Basse Tatra en Slovaquie. *Bulletin de la Société Entomologique de France*, **33**: 302–307.

- ROUBAL J., 1954: Aktuálny dodatok k článku Júliusa Somoru, Svišť horský (*Actomys marmota* L.). *Ochrana Prírody*, **9**(8): 251.
- SLÁDEK J. & MOŠANSKÝ A., 1985: *Cicavce okolo nás*. Osveta, Martin, 256 pp.
- SLÁDEK J., DANKO Š., DAROLA J., HELL P., MOŠANSKÝ A., RANDUŠKA P., SALAJ J., ŠTOLLMAN A. & VOSKÁR J., 1989: *Aby prežili rok 2000?* Osveta, Martin, 168 pp.
- SOMORA J., 1954: Svišť horský (*Arctomys marmota* L.). *Ochrana Prírody*, **9**(2): 36–41.
- SZÉNASY B., 1934: Havasi marmoták az Alacsony-Tátrán. *Vadászlap*, **8**(11): 2–4.
- ŠPROCHA J., 1961: Naša vzácna zver. *Poľovníctvo a Rybárstvo*, **8**(13): 2.
- ŠTOLLMANN A., 1993: Hvizdák horský. *Chránené Územia Slovenska*, **20**: 47–48.
- ŠTROFEK O., 1987: *Národný park Nízke Tatry*. Ústredie štátnej ochrany prírody – Správa NP Nízke Tatry, EPRO, Bratislava, 60 pp.
- TEREN Š., 1987: *Po stopách vzácnnej zveri*. Obzor, Bratislava, 184 pp.
- URBAN P., 2002: Väčšiu pozornosť svišťovi. *Chránené Územia Slovenska*, **52**: 14–18.
- URBAN P. & URBAN E., 2005: *Slovník významných prírodovedcov so vzťahom k mestu Brezno. Prvá časť: osobnosti botaniky, zoológie, lesníctva a propagácie prírodných krás*. Vlastným nákladom, Brezno, 57 pp.
- VICENIKOVÁ A. & POLÁK P., 2003: *Európsky významné biotopy na Slovensku*. ŠOP SR, Banská Bystrica, 151 pp.
- VOLOŠČUK I. (ed.), 1996: *Red Data Book. List of Threatened Plants and Animals of the Carpathian National Parks and Reserves*. ACANAP, Tatranská Lomnica, 86 pp.
- VOLOŠČUK I. (ed.), 1999: *National Parks and Biosphere Reserves in the Carpatians – The Last Nature Paradises*. ACANAP, Tatranská Lomnica, 248 pp.
- ZIPSER CH. A., 1842: *Neusohl und dessen Umgebungen*. Ofen, Universität Gristen, 72 pp.

Nepublikované práce

- ANONYMUS (= Kolektív), 1979: *Územný priemet ochrany prírody Národný park Nízke Tatry*. Banská Bystrica, nestránkované [Depon in. Správa NP Nízke Tatry]
- ANONYMUS (= Kolektív), 1997: *Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry*. Banská Bystrica, 47 pp. [Depon in. Správa NP Nízke Tatry]
- BAČKOR P., KLAUČO M. & ONDRUŠ S., 2008: Rozšírenie svišťa vrchovského (*Marmota marmota* Linnaeus, 1758) v Nízkych Tatrách – časť 1. In: ADAMEC M., URBAN P. & ADAMCOVÁ M. (eds.): *Výskum a ochrana cicavcov na Slovensku VIII. Zborník referátov z konferencie (Zvolen 12.–13. 10. 2007)*. Štátna ochrana prírody SR, Banská Bystrica, in press.
- DROBUL R., 2002: *Rozšírenie, početnosť a ochrana svišťa vrchovského (Marmota marmota) v centrálnej časti Nízkych Tatier*. Diplomová práca. Lesnícka fakulta, TU Zvolen, 58 pp. [Depon in Slovenská lesnícka a drevárska knižnica Zvolen]
- FIRTOVÁ A., 2003: *Inventarizácia svišťa vrchovského tatranského vo vybraných lokalitách TANAP-u*. Diplomová práca, FPV UMB, Banská Bystrica, 69 pp. + farebné prílohy. [Depon in. knižnica UMB FPV]
- FUNGÁČ P., 2004: *Početnosť a rozšírenie svišťa vrchovského (Marmota marmota) v centrálnej časti Nízkych Tatier*. Diplomová práca. Lesnícka fakulta, TU Zvolen, 58 pp. [Depon in Slovenská lesnícka a drevárska knižnica Zvolen]
- CHABADA P., 1974: *Rozšírenie a ochrana svišťa horského (Marmota marmota) v Nízkych Tatrách*. Diplomová práca, Zvolen. [Depon in katedra ochrany lesa a poľovníctva TU Zvolen]
- CHOVANCOVÁ B. & KARČ P., 1992: *Rozšírenie svišťa vrchovského na Slovensku a špecifiká jeho mapovania v jednotlivých pohoriach výskytu. Geografické a ekologické rozšírenie cicavcov na Slovensku*. Zvolen, 12 pp. [Depon in Liptovské múzeum Ružomberok]
- KARČ P., 1980: *Antropické vplyvy na zooložku Demänovskej doliny s hlavným zreteľom na ohrozené druhy vertebrát*. Liptovské múzeum Ružomberok, 23pp. [Depon in. Liptovské múzeum Ružomberok]

- KARČ P., 1986: *Poznámky k rozšíreniu, ekológii a systematickej príslušnosti populácie svišťa vrchovského v západnej časti Nízkych Tatier*. Referát prednesený na stretnutí Stredoslovenskej pobočky Slovenskej zoológickej spoločnosti, Rimavská Sobota, 10 pp. [Depon in. Liptovské múzeum Ružomberok]
- KROPIL R. & ONDRUŠ S., 1992: *Monitoring a menežment orla skalného (Aquila chrysaetos) v NAPANT-e*. Záverečná správa, 10 pp. [Depon in. Správa NP Nízke Tatry]
- KVASZOVÁ B., 1994: *Vplyv antropických a klimatických faktorov na celkovú aktivitu a jednotlivé kategórie správania sa svišťa vrchovského (Marmota marmota L., 1758) vo vybraných geografických regiónoch Tatier, Východných Alp a španielskych Pyrenejí*. Autoreferát dizertačnej práce. PriFUK, Bratislava. 26 pp. + 4 strany príloh. [Depon in. knižnica PriF Univerzity Komenského]
- ONDRUŠ S., GAŠINEC I., RADÚCH J. & ADAMEC M., 2003: *Program záchrany svišťa vrchovského (Marmota marmota Linnaeus 1758)*. Program záchrany, ŠOP SR Banská Bystrica, 27 pp. [Depon in Správa NP Nízke Tatry]
- SVETLÁKOVÁ D., 2000: *Početnosť, rozšírenie a ochrana svišťa vrchovského vo východnej časti Nízkych Tatier*. Diplomová práca, Lesnícka Fakulta, TU Zvolen, 79 pp. [Depon. in Slovenská lesnícka a drevárska knižnica Zvolen]